

Sygn. akt IIIU 513/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy	w Ostrołęce	Wydział III
Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych		

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Monika Obrębska

Protokolant: st.sekr.sądowy Małgorzata Laskowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 maja 2013 r. w O.

sprawy z odwołania W. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w W.

o odsetki

na skutek odwołania W. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W.

z dnia 11 stycznia 2013 r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

W. M. w dniu 11.12.2012r. zwrócił się do ZUS II Oddział w W. z wnioskiem o wypłatę odsetek ustawowych od niewypłaconego w terminie świadczenia emerytalnego. Wskazał, że decyzją z dnia 05.11.2012r. ZUS II Oddział w W. przyznał mu emeryturę od 01.02.2010r. Powyższą decyzję ZUS wydał na skutek orzeczenia Sądu Najwyższego, uznającego jego roszczenie o przyznanie mu emerytury. Wnioskodawca podniósł, że do wniosku o przyznanie świadczenia dołączył wszystkie dowody potwierdzające jego zatrudnienie w warunkach szczególnych. W jego ocenie ZUS w sposób nieuzasadniony wstrzymał wydanie decyzji przyznającej mu świadczenie emerytalne, stąd w chwili obecnej stan ten winien zrekompensować wypłatą należnych odsetek ustawowych za opóźnienie.

Decyzją z dnia 11.01.2013r. ZUS II Oddział w W. odmówił W. M. wypłaty żądanych odsetek podnosząc, że podstawą do wydania decyzji z 05.11.2012r. był wyrok Sądu Apelacyjnego z 11.09.2012r., który wpłynął do ZUS wraz aktami w dniu 09.10.2012r. Realizując powyższy wyrok organ rentowy wydał decyzję w dniu 05.11.2012r. o przyznaniu emerytury

i wypłacił należności z tego tytułu. Wskazując na powyższe ZUS podniósł, że wydanie decyzji nastąpiło w terminie ustawowym.

Decyzję powyższą W. M. zaskarżył wnosząc od niej odwołanie W uzasadnieniu wskazał, że ZUS dysponował wszelkimi dowodami powalającymi na uznanie jego roszczenia. W toku postępowania ZUS nie znalazł żadnych dowodów przeczących przedstawianym przez niego faktom i dowodom. Odmowa uwzględnienia wniosku wynikała, w przekonaniu odwołującego, tylko z odmiennej interpretacji przepisów prawa i oceny stanów faktycznych. Tym samym, zdaniem odwołującego, przysługują mu odsetki za czas opóźnienia w wypłacie świadczenia. Wskazując na powyższe, odwołujący wniósł o uchylenie bądź zmianę w całości zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Powołując się na przepis art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 85 ust. 1 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych wskazał, że w niniejszej sprawie ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji przyznającej prawo do emerytury dla odwołującego był wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 11.09.2012r., który został nadesłany do Oddziału ZUS w dniu 09.10.2013r. Dopiero od tej daty należy liczyć 30 dniowy termin, w którym stosowna decyzja winna być wydana. Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli zakład w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych – nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Art. 118 ust. 1a cytowanej ustawy, obowiązujący od 1 kwietnia 2009 roku, precyzuje, że w razie ustalenia prawa do świadczenia orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy wydając orzeczenie stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Konsekwencją wskazanego uregulowania jest możliwość przyjęcia przez ZUS daty wpływu prawomocnego orzeczenia sądu, jako ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, wówczas gdy Sąd nie stwierdzi odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sąd Okręgowy orzekający w przedmiotowej sprawie w pełni podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 330/09, iż przepis zawarty w zdaniu drugim art. 118 ust. 1a w/w ustawy nakłada na Sąd przyznający prawo do świadczenia obowiązek zamieszczenia z urzędu w sentencji wyroku rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności organu rentowego odnośnie do nieustalenia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, tj. zarówno stwierdzającego taką odpowiedzialność, jak i jej brak. Jak wynika z sentencji wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 18.01.2011r., wydanego w sprawie III U 659/10, jak też wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 11.09.2012r., wydanego w sprawie III AUa 852/12, jak też pisemnych uzasadnień tych wyroków, zarówno Sąd Okręgowy, jak też Sąd Apelacyjny nie badał tego czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i tym samym omawiane rozstrzygnięcie nie znalazło odzwierciedlenia w sentencji wyroku, jak też jego pisemnym uzasadnieniu. Powyższe

spowodowało konieczność przeprowadzenia w przedmiotowej sprawie postępowania dowodowego w celu ustalenia, czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. W powyższym zakresie Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego wyrażone w uchwale z dnia 24 marca 2011 roku w sprawie o sygn. akt I UZP 2/11, iż brak orzeczenia organu odwoławczego o odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, o którym mowa w art. 118 ust. 1a cytowanej wyżej ustawy nie pozbawia ubezpieczonego prawa do odsetek za opóźnienie w wypłacie świadczenia.

W celu ustalenia czy organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie zainicjowanej wnioskiem W. M. z dnia 19.02.2010r. o prawo do emerytury, w toku przedmiotowego postępowania Sąd uzyskał akta sprawy III U 659/10, w której to najpierw Sąd Okręgowy w Ostrołęce, a następnie dwukrotnie Sąd Apelacyjny w Białymstoku oraz Sąd Najwyższy, rozstrzygały co do zasadności odwołania W. M. od decyzji ZUS z dnia 01.03.2010r. odmawiającej mu prawa do emerytury.

Z uzasadnienia zaskarżonej decyzji ZUS, jak i odpowiedzi na odwołanie wynika, że podstawą do odmowy przyznania odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury było przyjęcie przez ZUS, że ubezpieczony nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Do okresów pracy w szczególnych warunkach ZUS nie uwzględnił okresu od 01.09.1963r. do 14.10.1989r. z tytułu zatrudnienia w Wojtkowym Instytucie Łączności w Z., gdyż odwołujący nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, którego wystawienia odmówił istniejący wciąż pracodawca WIŁ w Z..

Analiza akt sprawy III U 659/10 wskazuje, że to dopiero Sąd Okręgowy w Ostrołęce w sądowym postępowaniu dowodowym dokonywał ustaleń, czy odwołujący zgromadził wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach, z wykorzystaniem dowodu z przesłuchania odwołującego w charakterze strony, zeznań świadków, jak również w oparciu o dowody z dokumentów z akt osobowych z okresu zatrudnienia odwołującego w spornym okresie. Sąd uznał również za konieczne zasięgnięcie opinii biegłego z zakresu BHP, celem wypowiedzenia się przez biegłego czy praca odwołującego w spornym okresie była pracą w szczególnych warunkach. Powyższe znalazło odzwierciedlenie w pisemnych motywach wyroku Sądu I instancji. Sąd Okręgowy ostatecznie uznał, że odwołujący spełnił warunek posiadania 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją przez organ rentowy. Na skutek wywiezionej apelacji, Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 09.08.2011r. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie od odmownej decyzji ZUS. Sąd Apelacyjny dokonał odmiennej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego uznając, że wbrew stanowisku Sądu Okręgowego, nie pozwalał on na dokonanie ustalenia, że praca świadczona przez odwołującego w spornym okresie – w wymiarze co najmniej 15 lat - była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach. Zdaniem Sądu Apelacyjnego charakter pracy odwołującego począwszy od dnia 01.07.1977r. do końca zatrudnienia w WIŁ nie pozwalał na zaliczenie tego okresu do okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Sąd wskazał, że w skoro spornym okresie odwołujący oprócz prac związanych z lutowaniem, zajmował się również sprawdzaniem płytek wykonanych przez innych pracowników, to nie ma możliwości uznania, że wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy pracę polegającą wyłącznie na lutowaniu. Stąd Sąd Apelacyjny uznał, że odwołujący nie legitymuje się wymaganym 15 –letnim okresem pracy w szczególnych warunkach, wobec czego wyrok Sądu Okręgowego przyznający prawo do świadczenia był nieprawidłowy.

Sąd Najwyższy, na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonego, wyrokiem z dnia 23.05.2012r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy wskazał, że wbrew stanowisku Sądu Apelacyjnego, charakteru pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie odbiera zatrudnieniu wnioskodawcy w okresie od 01.07.1977r. to, że „zajmował się on także sprawdzaniem płytek wykonanych przez innych pracowników”. Sąd Najwyższy podkreślił, że skoro pracą w szczególnych warunkach jest wykonywanie bezpośredniego nadzoru nad pracami wymienionymi w dziale III poz. 83, wykazu A, to nie ma żadnych przesłanek do stwierdzenia, że łączenie w ramach dobowego wymiaru czasu pracy czynności nadzorczych z bezpośrednim wykonywaniem tych prac, odbiera zatrudnieniu wnioskodawcy charakter pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, po ponownym rozpoznaniu sprawy w postępowaniu apelacyjnym, wyrokiem z dnia 11.09.2012r. oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 18.01.2011r. W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny wskazał, że Sąd Najwyższy dokonał w uzasadnieniu swojego wyroku jednoznacznej analizy sytuacji skarżącego odnoszącej się do wykonywanej przez niego pracy polegającej na nadzorze innych pracowników wykonujących prace lutownicze. Stąd Sąd Apelacyjny, związany wykładnią prawa dokonaną przez Sąd Najwyższy, sporny okres pracy ubezpieczonego od 01.07.1977r. do 14.10.1989r. uznał za okres pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

W przekonaniu Sądu Okręgowego, wszystkie wskazane wyżej okoliczności wskazują, że kwestia oceny czy sporny okres pracy w Wojskowym Instytucie Łączności należy zaliczyć odwołującemu do pracy w szczególnych warunkach, nie były zarówno na etapie postępowania przed organem rentowym, jak również na etapie postępowania sądowego, jednoznaczne i oczywiste. Jak wskazano wyżej, na etapie postępowania przed ZUS odwołujący nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach, gdyż wciąż istniejący pracodawca WIŁ konsekwentnie odmawiał wystawienia takiego świadectwa, uznając, że nie ma ku temu przesłanek (vide k. 11 akt sprawy III U 659/10). Sąd I instancji w celu ustalenia czy odwołujący rzeczywiście wykonywał prace w szczególnych warunkach przeprowadził szerokie postępowanie dowodowe, łącznie z powołaniem biegłego z zakresu BHP. Oceny prawnej dokonanej przez Sąd Okręgowy nie podzielił z kolei Sąd Apelacyjny w Białymstoku. Z oceną prawną dokonaną przez Sąd Apelacyjny, w kontekście pracy odwołującego w szczególnych warunkach, nie zgodził się następnie, jak wskazano wyżej, Sąd Najwyższy. Zważywszy na powyższe w pełni zasadne jest więc, w przekonaniu Sądu Okręgowego, przyjęcie braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie zainicjowanej wnioskiem odwołującego z dnia 19.02.2010r. Okoliczności przedmiotowej sprawy wskazują bezsprzecznie, że na etapie postępowania przed organem rentowym nie istniała możliwość wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji o przyznaniu W. M. prawa do emerytury. W konsekwencji powyższych rozważań w pełni uzasadnione jest przyjęcie za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji dnia wpływu do organu rentowego prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego tj. wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 11.09.2012r. oddalającego apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w Ostrołęce z dnia 18.01.2011r. W przedmiotowej sprawie nie budzi wątpliwości, że prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego został doręczony ZUS w dniu 09.10.2012r. (vide akta rentowe), tak więc ZUS wydając zaskarżoną decyzję w dniu 05.11.2012r., uczynił to w terminie wynikającym z art. 118 ust. 1 a ustawy. Stąd żądanie odsetek od przyznanej decyzją z dnia 05.11.2012r. wyrównania świadczenia emerytalnego jest niezasadne.

Z tych względów Sąd w oparciu o art. 477¹⁴§ 1 kpc oddalił odwołanie W. M. od decyzji z dnia 11.01.2012 roku.